Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	3Co/35/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8612201910
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Šofranková
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2019:8612201910.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobkyne: M. H., F.. F., D.. XX.X.XXXX, N. D. Z. XX/X, XXX XX B., Š. P. Z., zastúpenej JUDr. Michalom Harvišom, advokátom, so sídlom Stropkovská 633/3, 089 01 Svidník proti žalovanému: L.. U. H., D.. XX.X.XXXX, N. D. Z. XX/X, XXX XX B., Š. P. Z., o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 6C/13/2012 - 577 zo dňa 14.11.2018 takto

r o z h o d o l :

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol, cit.:

„I. Z hnuteľných vecí patriacich do BSM prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného zariadenie v domácnosti pozostávajúce z kuchyne s príslušenstvom a spotrebičmi v sume 100 eur, zariadenie obývacej izby v sume 100 eur, zariadenie spálne v sume 100 eur, ostatné zariadenie nachádzajúce sa v rodinnom dome v sume 100 eur, osobné motorové vozidlo zn. S. v sume 400 eur, v celkovej hodnote 800 eur.
II. Z nehnuteľných vecí patriacich do BSM prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného rodinný dom č.s. XX postavený na parcele č. KN XXXX/X, ktorá je vo vlastníctve žalovaného, zapísaný na LV č. XXXX, katastrálne územie B..
III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni na finančné vyrovnanie sumu vo výške 25 000 eur do 60 dní od právoplatnosti rozsudku.
IV. Žalobkyňa je povinná zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok vo výške 879 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
V. Žalovaný je povinný zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok vo výške 879 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
VI. Žalobkyňa a žalovaný sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na trovách konania štátu sumu 24 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
VII. Stranám náhradu trov konania nepriznáva.“

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že manželstvo strán sporu zaniklo rozvodom manželstva dňa 07.07.2011. Maloletý syn účastníkov bol zverený do osobnej starostlivosti žalovaného. Keďže medzi stranami nedošlo k vysporiadaniu BSM dohodou, žalobkyňa podala na súde žalobu v trojročnej lehote po zániku BSM. Do bezpodielového spoluvlastníctva strán súd zahrnul hnuteľné veci a prikázal ich do vlastníctva žalovaného podľa návrhu žalobkyne tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Pokiaľ ide o hodnotu hnuteľných vecí, súd vychádzal z hodnôt udávaných žalobkyňou, ktorú žalovaný nespochybnil.
Do zaniknutého BSM strán patrí aj nehnuteľnosť a to rodinný dom postavený na parcele, ktorá je vo vlastníctve žalovaného. Rodinný dom bol postavený bývalými manželmi za trvania manželstva, v roku 2002 bol skolaudovaný a v roku 2005 sa do neho aj so svojimi tromi deťmi strany nasťahovali a bývali spolu ešte aj skoro tri po rozvode manželstva. Žalobkyňa sa potom zo spoločného domu odsťahovala a zabezpečila si náhradné bývanie, v rodinnom dome zostal bývať žalovaný s maloletým synom. Súd z uvedeného dôvodu a aj na návrh žalobkyne, s ktorým súhlasil aj žalovaný, rodinný dom prikázal do vlastníctva žalovanému. Kontrolným znaleckým posudkom č. XXX/XXXX a doplnkom č. X k znaleckému posudku znalca L.. M. T. A.. bola vyčíslená všeobecná hodnota rodinného domu na sumu 57 800 eur, z ktorej súd vychádzal. Súd v súlade s citovaným ustanovením § 150 Občianskeho zákonníka na vyrovnanie podielu zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 25 000 eur. Súd pri rozhodovaní prihliadol na to, že o nadobudnutie rodinného domu sa väčšou mierou pričinil žalovaný a to tým, že dom je postavený na pozemku žalovaného, súd tiež prihliadol na potreby maloletého syna, ktorý bol po rozvode zverený žalovanému a s ktorým žalovaný v tomto dome býva a je odkázaný na bývanie v ňom. Súd má zo to, že takto stanovenou sumou na vyrovnanie podielu zo strany žalovaného rozhodol spravodlivo v súlade s dobrými mravmi.
Súd neprihliadol na obranu žalovaného a na jeho návrh zaplatiť žalobkyni len sumu 10 000 eur. Čo sa týka tvrdenia žalovaného, aby súd zohľadnil skutočnosť, že jeho matka mu darovala podľa jeho vyjadrenia raz 100 000,- Sk, inde v tvrdeniach 200 000,- Sk, resp. 150 000,-Sk, táto skutočnosť nebola žalovaným preukázaná. Matka žalovaného ako svedkyňa uviedla, že dala (darovala) synovi rôzne sumy finančných prostriedkov, ktoré mala z predaja bytov, z predaja maringotky, čo neskôr poprel aj samotný žalovaný, keď uviedol, že jeho matka trpí demenciou, a preto súd na jej svedeckú výpoveď nemohol prihliadať.
Čo sa týka tvrdenia žalovaného a predloženia rôznych dokladov ako dôkazov o tom, že finančne na dom prispel jeho otec a starý otec, a to v sume okolo 250 000,- Kčs, toto súd považoval za nepreukázané, nakoľko finančný doklad vystavený na otca žalovaného neznamená to, že otec žalovaného zaplatenými sumami chcel darovať finančné prostriedky výlučne len žalovanému, ktoré by potom nepatrili do BSM.
Súd nemohol prihliadnuť ani na návrh žalovaného započítať mu sumu celkom 7 500 eur, ktoré náklady mesačne mala zaplatiť žalobkyňa žalovanému z dôvodu, že bývala v dome a nepodieľala sa na ich úhrade. Uvedenú sumu si žalovaný mal uplatniť v osobitnom konaní a to sa týka aj sumy 123 000,- Sk, ktorá mu bola podľa jeho tvrdenia dcérami a manželkou vybratá z jeho účtu za obdobie marec 2006 až september 2007, teda v čase trvania manželstva aj BSM.
Súd uložil povinnosť vo výroku VI. rozsudku zaplatiť trovy štátu obom stranám spoločne a nerozdielne, keďže bolo v záujme oboch, aby súd zistil dané skutočnosti.
O trovách strán súd rozhodol podľa § 257 CSP

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Nesúhlasil s jednotlivými položkami v znaleckom posudku č. XXX/XXXX ako ani so stanovenou všeobecnou hodnotou rodinného domu. Má za to, že vzhľadom na rozdielne vlastníctvo rodinného domu a pozemku, všeobecná hodnota rodinného domu musí byť nižšia. Namietal, že súd zisťoval stavy len na jeho účte, nie aj na účte žalobkyne. Poukázal na to, že žalobkyňa aj po rozvode žila v dome ešte 30 mesiacov. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že odvolanie žalovaného je vecne nedôvodné, arogantné a urážajúce znalcov, právneho zástupcu žalobkyne ako aj súdu. Navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo

argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

6. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd si osvojuje náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie a v nadväznosti na odvolacie dôvody dopĺňa.

7. Jednou z podstatných námietok žalovaného v celom konaní bolo, že pri určovaní hodnoty rodinného domu je potrebné prihliadať na rozdielne vlastníctvo rodinného domu a pozemku, na ktorom je postavený.
V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že táto skutočnosť bola v znaleckých posudkoch zohľadnená. Ing. Z. v časti posudku 3.1.1.1 „Výpočet koeficientu polohovej diferenciácie“ v bode 19 „Názor znalca“ uviedol, že ide o veľmi problematickú nehnuteľnosť a v tomto bode zaradil nehnuteľnosť do triedy V. s koeficientom 0,04. Rozdielne vlastníctvo znalec zohľadnil aj v bode 17, čím znížil všeobecnú hodnotu stavby o 9,98 % (strana 7 posudku č. XX/XXXX vypracovaného E., č.l. 505 spisu). Znalec L.. T., A.. vyššie uvedené riziko zohľadnil pri stanovení koeficientu polohovej diferenciácie v hodnote 0,35, čím znížil všeobecnú hodnotu stavby o 12,48 %.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu rozdielne vlastníctvo (k rodinnému domu a pozemku) v tomto konkrétnom prípade nemôže vo väčšej miere znížiť všeobecnú hodnotu rodinného domu. Vlastníkom pozemku pod stavbou je žalovaný, ktorého, samozrejme, nemožno nútiť v prípade predaja domu predať aj pozemok pod ním, avšak nepredať pozemok je len subjektívne rozhodnutie žalovaného, ktoré má za následok zníženie predajnej ceny domu. Nie sú dané žiadne objektívne okolnosti, ktoré by znižovali hodnotu domu, resp. bránili žalovanému predať dom aj s pozemkom. Cena, za ktorú by bolo možné dom predať tak závisí výlučne len od rozhodnutia žalovaného, preto pokiaľ žalovaný bez relevantného dôvodu odmieta predať aj pozemok pod stavbou, čím sa značne sťažuje predajnosť domu, nemožno túto okolnosť pripočítavať na ťarchu žalobkyne.
Navyše všeobecná hodnota domu ako taká nie je závislá na pozemku, na ktorom je postavený. Ak znaleckým dokazovaním bola určená všeobecná hodnota domu na sumu 57 800 Eur, tak práve táto suma bude peňažným ekvivalentom domu a teda žalovaný nadobudne majetok práve v takejto hodnote. Predajná cena nehnuteľnosti je odlišná od pojmu všeobecná hodnota, a vzhľadom na rozhodnutie žalovaného nepredať dom aj s pozemkom nemôže byť v tomto prípade smerodajná.

9. K jednotlivým položkám v znaleckom posudku L.. T., A.. sa znalec vyjadril na pojednávaní dňa 12.2.2015 a pokiaľ ide o klimatizáciu, znalec svoj znalecký posudok opravil a vypracoval Doplnenie č. X Znaleckého posudku č. XXX/XXXX (č.l. 435 a nasl. spisu).
V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že vzhľadom na princíp oceňovania, na ktorom je vyhláška č. 492/2004 Z.z. založená (porovnateľné hodnoty a zaokrúhľovanie), by žalovaným namietané položky nemali na konečnú hodnotu domu žiadny vplyv. Možno konštatovať, že tieto položky sú vo vzťahu k hodnote rodinného domu zanedbateľné.

10. Pokiaľ žalovaný namieta, že Q. sa vo svojom posudku vyjadroval k právnym otázkam, tak odvolací súd dodáva, že Q. boli položené presne tie otázky, ktoré navrhol sám žalovaný (podanie žalovaného zo dňa 1.4.2016, č.l. 496 - 497 spisu). Je pravdou, že znalec sa nemá vyjadrovať k otázkam právneho charakteru, a ak by sa tak stalo, súd je povinný vytvoriť si vlastný právny názor a z neho vychádzať.

11. Neobstojí ani odvolacia námietka, že súd zisťoval stav účtov len na strane žalovaného. Stav účtov žalovaného súd zisťoval z dôvodu, že žalobkyňa tvrdila, že na týchto účtoch sa nachádzajú prostriedky patriace do BSM, čo bolo potrebné overiť. Keďže žiadna zo strán netvrdila existenciu majetku patriaceho do BSM na účtoch žalobkyne, súd sa týmto nezaoberal.

12. Predmetom vysporiadania BSM je všetko, čo doň patrilo ku dňu jeho zániku, preto pohľadávku vzniknutú po zániku BSM z titulu „bezplatného“ bývania žalobkyne v rodinnom dome po zániku BSM, jej stravovania a pod. nemožno do BSM zahrnúť.

13. Vo vzťahu k odvolacej námietke spočívajúcej v tom, že v rámci vysporiadania BSM je potrebné brať do úvahy aj sumu 123 000 Sk, ktorú mali dcéry strán sporu na popud matky vybrať z účtu žalovaného odvolací súd dodáva, že žalovaný netvrdil ani nepreukázal, že tieto peniaze nepatrili do BSM. Z jeho výpovede na pojednávaní dňa 6.11.2012 (č.l. 29 spisu) vyplýva, že tieto peniaze mali pochádzať z odstupného, ktoré mu boli vyplatené v roku 2006 od bývalého zamestnávateľa, pričom odstupné nie je vyňaté z BSM. Len samotná skutočnosť, že finančné prostriedky boli na jeho účte ešte neznamená, že tieto peniaze neboli súčasťou BSM.

14. Za dôvodnú odvolací súd nepovažuje ani odvolaciu námietku žalovaného týkajúcu sa spolufinancovania výstavby rodinného domu jeho rodičmi. Odvolací súd v tejto súvislosti súhlasí s názorom súdu prvej inštancie o tom, že tieto tvrdenia neboli dostatočne preukázané. Len samotné faktúry či zmluvy vystavené na meno U. H. (pričom pri niektorých ani nie zrejmé, či ide o žalovaného alebo jeho otca) či daňové doklady bez mena platiteľa samé o sebe nepreukazujú pravdivosť tvrdení žalovaného. Preukázané nebolo ani tvrdenie žalovaného o tom, že na výstavbu domu mu finančné prostriedky darovala matka. O tomto tvrdení žalovaný nepredložil jediný dôkaz, okrem výpovede matky, ktorú však následne sám žalovaný spochybnil keď uviedol, že je dementná a nič si nepamätá (pojednávanie konané dňa 23.10.2018, č.l. 574 spisu).

15. Základnou zásadou pri vysporiadaní BSM je, že podiely oboch manželov sú rovnaké (princíp parity). Z tejto zásady však zákon pripúšťa výnimky, ktoré umožňujú podiely určiť aj iným pomerom. Aj v tomto prípade však platí, že každú výnimku treba vykladať reštriktívne.
V súvislosti s potrebou prihliadnutia na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí, na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti (princíp disparity), odvolací súd konštatuje, že na tieto zásady prihliadnuté bolo. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie zohľadnil, keď žalovaného zaviazal vyplatiť žalobkyni sumu 25 000 Eur, pričom podľa jej podielu by jej patrilo 29 300 Eur.
Odvolací súd nijako nespochybňuje zásluhy žalovaného na vybudovaní spoločného domu či starostlivosť o deti, avšak vzhľadom na to, že v prvom rade sú podiely oboch manželov rovnaké, nemôžu uvedené zásluhy žalovaného pripraviť žalobkyňu o takmer 2/3 jej podielu (keďže žalovaný v priebehu konania navrhoval, že žalobkyni vyplatí 10 000 Eur). Spoločný rodinný dom bol prikázaný do vlastníctva žalovaného, žalobkyňa tak stratila svoj spoluvlastnícky podiel a musela si zabezpečiť nové bývanie. Výsledkom vysporiadania BSM nemôže byť stav, kedy jeden z bývalých manželov nebude mať ani hmotné veci, ani ich peňažnú náhradu a skončí takpovediac „na ulici“.
Vychádzajúc z uvedeného má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie v primeranej miere aplikoval princíp disparity.

16. Správne je rozhodnutie súdu aj v časti povinnosti žalovaného zaplatiť polovicu súdneho poplatku podľa ust. § 2 ods. 1 písm. b/ (predtým písm. c/) a Položky 6 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov Zákona č. 71/1992 Zb. a v časti povinnosti žalovaného zaplatiť spoločne a nerozdielne so žalobkyňou trovy štátu.

17. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje aj s aplikáciou ust. § 257 CSP o trovách konania strán sporu, ktorú napokon žalovaný v odvolaní ani nenamietal.

18. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vrátane správnych súvisiacich výrokoch o poplatkovej povinnosti strán sporu a o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 a § 257 CSP. V odvolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa, preto jej v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd však má za to, že v prejednávanej veci je dôvodné aplikovať ust. § 257 CSP. Za dôvod hodný osobitného zreteľa považuje odvolací súd to, že žalovanému síce bol do jeho výlučného vlastníctva prikázaný rodinný dom, avšak aby vyplatil podiel žalobkyni, bude sa musieť zadlžiť, nakoľko ako uviedol, nemá k dispozícii také množstvo peňazí. Okrem toho sa stará o ich spoločného syna, na ktorého žalobkyňa neplatí výživné, resp. ho neplatí pravidelne. Navyše vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu nie je tak právne náročné, aby bolo spravodlivé zaviazať žalovaného na náhradu trov konania za jeho vypracovanie.

20. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).